

Pasfrihed skal herse, men dog mener, at der undtagelsesvis skal kunne etableres en Pasvvang, da ogsaa her at fremhave, at det, man har for Die, netop er Gjenfiddighed. Jeg tør forudsætte, at der udenfor saadanne Tilfælde, hvor Indførelsen af Pasvvang fremtræder som nærmest foranlediget derved, at der fordres Pas af danske Underfaatter i det fremmede Land, ikke lettelig vil kunne blive Spørgsmaal om at gjøre Undtagelser for den i Paragrafens 1ste Stykke opstillede Grundsetning om Pasfrihed for Fremmede, der ville komme herind i Landet. Jeg benægter selvfølgelig ikke Muligheden af, at det under overordentlige Forhold kan blive hensigtsmæssigt at gribe til en saadan Foranstaltning, men jeg maa vedblivende være af den Formening, at det for saadanne ganske overordentlige Tilfældes Skyld vilde være naturligt at tage sin Tilflugt til Foranstaltninger af en mere overordentlig Befættelse, det være sig altsaa enten Beleiringsstilstand eller særlig Lov. Det er en Selvfølge, at Regjeringen ikke er nærmest faldet til at modsætte sig, at der gives den en videre gaende Bemyndigelse, men jeg har dog troet i Senhold til de Udtalelser, der faldt under Sagens 2den Behandling, i alt Fald at burde henlede det høitærede Landsthings Opmærksomhed paa, om det ikke maatte være mere stemmende ogsaa med den historiske Udvikling af Lovgivningen paa dette Omraade at præcisere de paagældende Undtagelsestilfælde, saaledes som jeg har tilladt mig at antyde i det Underendningsforslag, jeg har stillet til Udvalgets Forslag til § 1. — Hvad angaar de af det ærede Udvalg under Nr. 2 til § 1 og under Nr. 5 til § 6 stillede Ændringsforslag, da ere de jo, som det blev bemærket af den meget ærede Ordfører, kun Redaktionsændringer, mod hvilke jeg ikke finder Noget at erindre. — Det Ændringsforslag, jeg har tilladt mig at stille til § 3, tror jeg ligeledes nærmest maa betragtes som en Redaktionsændring. Det vil let ses, at der i §§. 2 og 3 er brugt ikke overensstemmende Udtryk. Det hedder i § 2: „Udlændinge, som ikke ere i Besiddelse af Forsørgelsesret her i Landet,“ men i § 3 hedder det derimod: „Forfaavidt Udlændinge, der ikke ere i Besiddelse af Forsørgelsesret i det danske Monarki.“ Denne Forskjellighed i Udtrykkene kunde maaske føre til at antage, at der ikke i begge Paragrafer tænkes paa det Samme. Naar man i Lovudkastets § 3 har brugt Udtrykket: „i det danske Monarki“, har dette vistnok været foranlediget ved, at det vilde lyde mindre godt, naar det der havde heddet: „her i Landet“ og der da umiddelbart derefter fulgte de Ord: „her i Landet vilde søge Erhverv“. Denne Mislyd vil imidlertid kunne undgaaes ved, saaledes som jeg har foreslaet, i Stedet for „her i Landet“ i den sidste Sætning at sætte Ordet „her“. Naar man da ombytter Ordene: „det danske Monarki“ med „her i Landet“ vil § 3 foraa-

vidt komme i Overensstemmelse med § 2. Jeg bemærker deshos, at forfaavidt der kunde ligge nogen forskjellig Betydning i disse Ord: „her i Landet“ og Ordene: „i det danske Monarki“, saa tror jeg, man vil finde det rigtigt, at man i § 3 bestemmer Begrebet ved Ordene „her i Landet“ og ikke bruger det noget videre gaende Udtryk „det danske Monarki“. — Ændringsforslaget under Nr. 6 til § 8 er en blot og har Redaktionsændring, som vil finde sin Begrundelse i, hvad jeg ved denne Sags 2den Behandling tillod mig at fremspø. Det hedder i § 8: „Enhver, der tager en Udlænding i Arbejde, er ansvarlig for, at denne er forsynet med Opholdsbog“. Det forekommer mig, at det var rigtigt at sige, at han bør paase, at Vedkommende er forsynet med Opholdsbog; denne Forpligtelse paahviler ham da selvfølgelig under det Ansvar, som denne Lov overhovedet sætter for Overtrædelsen af dens Bestemmelser. Naar man sætter: „er ansvarlig for“, kunde dette maaske lede til nogen Misforstaaelse. — Forslaget under Nr. 7 til § 9 gaar jo simpelthen ud paa at sætte Singularis i Stedet for Pluralis, en Forandring, der vilde blive nødvendig efter den Ændring, der blev foretagen ved Sagens 2den Behandling. Det vil erindres, at der dengang var Tale ikke blot om Sognefogden, men ogsaa om Politiasfittenten, og derfor hed det oprindelig i Lovforslaget Bestillingsmænd. Naar nu Politiasfittenten er gaet ud, og der kun tales om Sognefogden, maa det selvfølgelig hedde: Bestillingsmænd i Stedet for Bestillingsmænd. — Forslaget under Nr. 4, der er stillet dels til § 6 og dels til § 8, gaar ud paa en Ændring i den Retning, for hvilken jeg tillod mig at tage Ordet under Sagens 2den Behandling. Disse to Forslag under Lit. a og b staa i Forbindelse med hinanden. De gaa ud paa at høre Forpligtelsen til at lade Opholdsbogen forblive hos Politiet, medens den Paagældende har Tjeneste, og naar jeg har tilladt mig her at formulere den Tanke, jeg i saa Henseende fremsatte ved 2den Behandling, da er det, fordi jeg vedblivende ikke har kunnet komme til den Erkendelse, at der vandtes Noget af Betydning ved at paalægge den Paagældende at aflevere Bogen til Opbevaring hos Politiet, medens han havde Tjeneste, idet det jo vel maa erindres, at der, ganske uden Hensyn til, hvad der bestemmes med Hensyn til Opholdsbogens Forbliven eller Ikke-Forbliven hos Politiet, paaligger Arbejderne den samme Forpligtelse til at melde sig ikke blot ved Ankomsten paa Stedet, men ogsaa naar han forlader Jurisdiktionen. Naar jeg har ønsket, at det ikke skulde være nødvendigt, at Opholdsbogen blev hos Politiet, saa er det, som jeg ved denne Sags 2den Behandling tillod mig at sige, begrundet i den Betragtning, at jeg ikke gjerne vilde paalægge Arbejderne videre Møilighed, end der var nødvendig, eller som havde nogen praktisk Betydning, men navnlig fordi jeg